

Fylkesmannen i
NORDLAND

Distriktsplaner og verneområder

Barmarkskjøring, gjeterhytter, faste installasjoner etc.

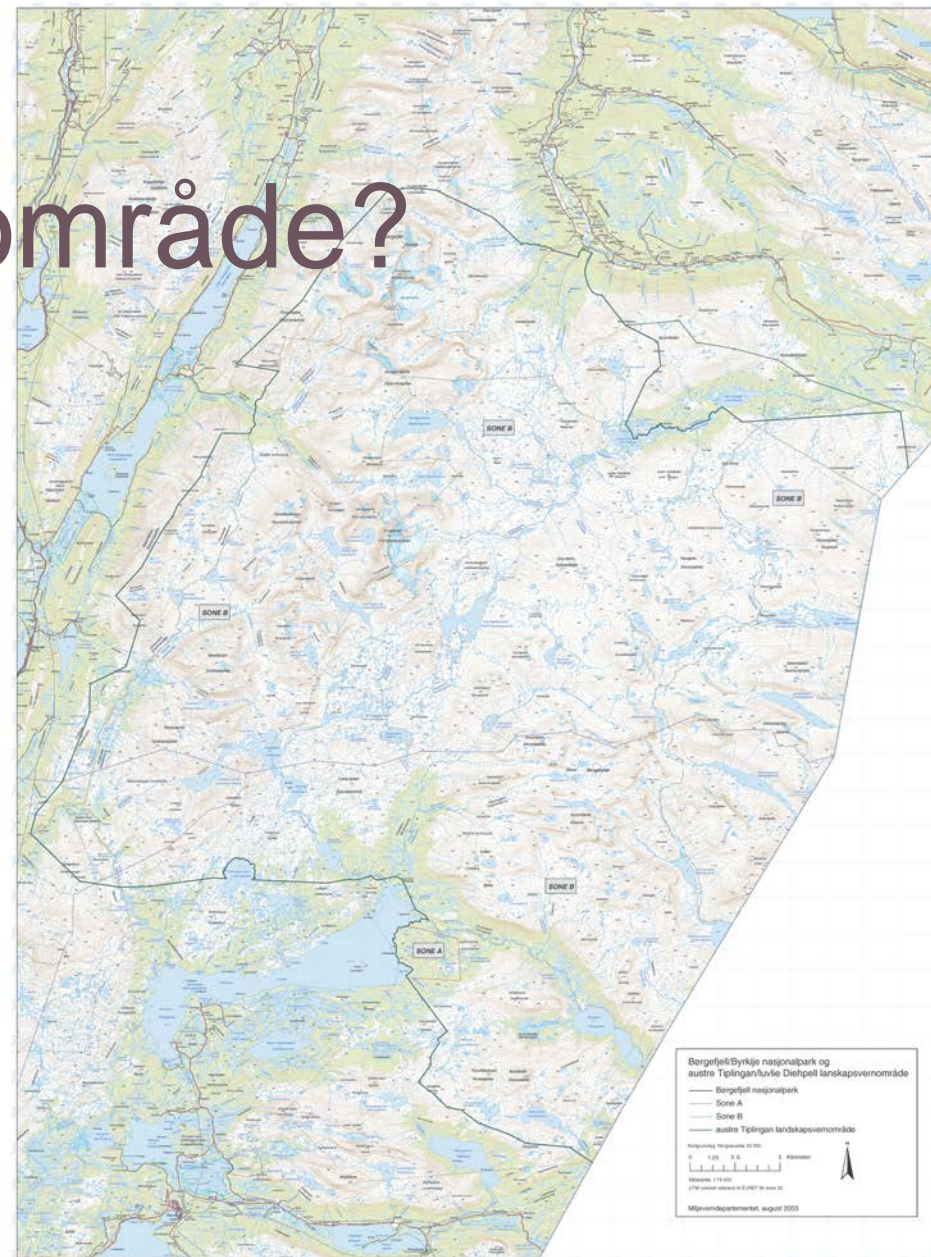
Reindriftsseminar for Nordland – 3.- 4. februar 2015

Kjell Eivind Madsen, Fylkesmannen i Nordland

- vinner til Nordlands beste

Hva er et verneområde?

- ✓ Områdevern etter naturmangfoldloven (tidl. naturvernloven)
- ✓ Rådighetsinnskrenkning – ikke ekspropriasjon
- ✓ Egne bestemmelser innenfor avgrenset område – i motsetning til artsvern
- ✓ Egen forskrift – eget formål
- ✓ Verneområde = Verneforskrift + vernekart

Hvorfor områdevern?

- ✓ Naturvern – sikre et representativt utvalg natur (grunnlovens § 112, nml § 33)
- ✓ Internasjonale avtaler (Bern konvensjonen, Ramsar konvensjonen, konvensjonen om biologisk mangfold etc.)
- ✓ Naturens egenverdi
- ✓ Økosystemtjenester

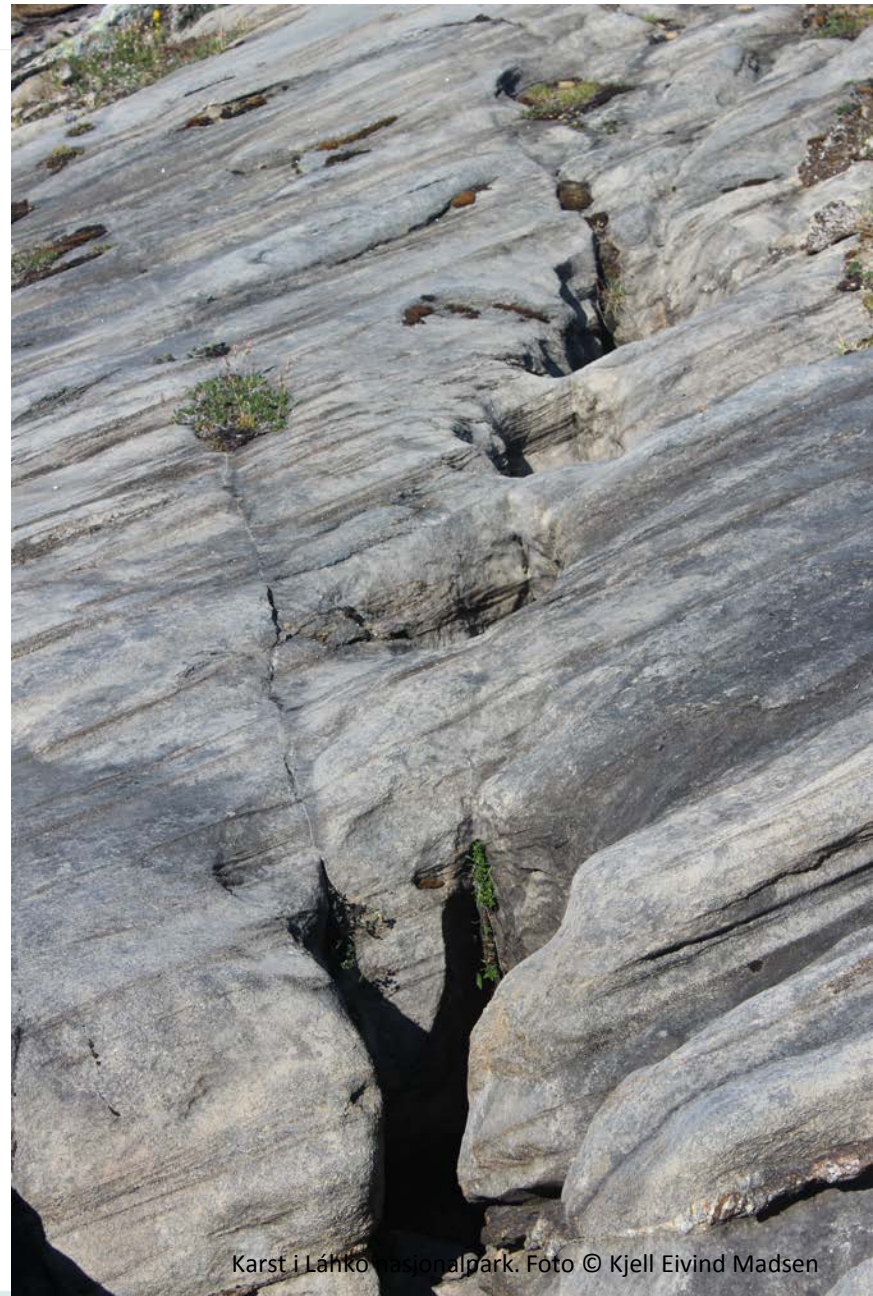

Vårmariland Orchis mascula Foto: © Kjell Eivind Madsen

Verneforskrifter

- ✓ Bygd opp etter følgende prinsipp
 - Formål – hvorfor er området vernet
 - Areal – hvilket areal er berørt (eiendommer etc)
 - Vernebestemmelser «forbud», «hva er likevel tillatt» og «hva kan tillates etter søknad»
 - Øvrige bestemmelser (bla nml § 48)

- Alle verneforskrifter finner dere på www.lovdata.no under «rettskilder», «lokale forskrifter»

Karst i Láhko nasjonalpark. Foto © Kjell Eivind Madsen

Hvilke deler av reindriftas aktivitet begrenses i verneforskriftene?

OBS! Varierer
mellom de ulike
verneområdene.

Må sjekke den
enkelte
verneforskrift.

Tema	Ikke regulert	regulert
Beting	X	
Sanking bær, sopp og vanlige planter	X	
Jakt og fiske	X	
Vedlikehold bygninger og anlegg	X	
Nye bygninger		X
Ombygging eller utvidelse av bygninger og anlegg		X
Snøskuter i reindrift	X	
Barmarkskjøretøy i reindrift		X
Helikopter i reindrift		X
Faste installasjoner		X
Uttak av skog	X	X

Forholdet mellom verneforskrifter og reindriftsloven

- Begge regelverk gjelder side om side
- Selv om noe er tillatt etter det ene regelverket kan det være forbudt/regulert etter det andre regelverket
- Reindriftsloven gir reindriftsutøvere (sær)rettigheter, for eksempel rett til reinmerke, bruk av motorkjøretøy etc.
- Verneforskriften setter ytre rammer for virksomhet, gir ingen rettigheter
- Rettigheter i reindriftsloven (for eksempel til bruk av motorkjøretøy) kan være begrenset av verneforskrift, men retten til å drive reindrift påvirkes ikke

Hva er målet med regulering (verneforskrifter)?

- Ivareta naturverdier
- Sikre at den bruk som skjer ikke unødige skader natur, dvs. vegetasjon, berggrunn, løsmasser, dyreliv osv.
- Utgangspunkt: pågående bruk skal kunne fortsette dersom den ikke påvirker verdiene negativt

Hvordan forholde seg til verneforskriften?

- Vær oppmerksom på hva som gjelder i det enkelte verneområdet
- Dialog mellom verneområdeforvaltning og de enkelte reinbeitedistrikt
- Forvaltningsplaner for de enkelte verneområder skal tydeliggjøre forskriften og her vil dere som regel finne et eget kapittel som om handler reindriften
- Distriktsplan som grunnlag for mangeårige (for eksempel 10 år) tillatelser
- Tiltak for å redusere skadevirkninger av motorferdseil lovlig vs ulovlig

Distriktsplan – reindrifftsloven § 62

Distriktsstyret skal utarbeide en distriktsplan for distriktet som skal inneholde de opplysninger om virksomheten i distriktet som er nødvendige for den offentlige planlegging.

Distriktsplanen skal inneholde:

1. angivelse av flyttemønstre i distriktet
2. oversikt over årstidsbeiter, kalvingsland o.l.
3. oversikt over nødvendige fremkomst- og transportmidler, herunder hvilke terrenggående kjøretøy som anvendes i distriktet, samt eventuell tidsbegrenset bruk av helikopter eller annet luftfartøy. Bruksregler for terrenggående barmarkskjøretøy skal også gå fram av planen
4. oversikt over alle gjerder og anlegg av permanent art, og så vidt mulig også gjerder av midlertidig art
5. eventuell inndeling i beitesoner.

Leder for en siidaandel er pliktig til å gi nødvendige opplysninger for utarbeidelse av planen.

Kommune, fylkeskommune og fylkesmann bør orienteres om planarbeidet og skal gjøres kjent med hovedinnholdet i planen før den vedtas. Kommune, fylkeskommune og fylkesmann, samt berørte nabo-distrikter, skal få tilsendt den vedtatte planen.

Distriktsplan hva har det med verneområder å gjøre?

- Distriktsplanen skal «synliggjøre reindriftsnæringen og dennes særlige behov overfor offentlige planmyndigheter, (...)». Dette er nok først og fremst koblet til plan- og bygningsloven
- Vernemyndigheten driver ikke arealplanlegging, vi forvalter en «fryst» situasjon – vern – og tar stilling til endret bruk i området
- For oss er det detaljer i bruken som er viktig – det er i utgangspunktet opp til det enkelte distrikt hva de, ut over det som må være med etter loven, tilføyer til sin distriktsplan, MEN skal den være anvendelig som grunnlag for dispensasjoner fra vernebestemmelser, uten å gå veien om utredninger og lang saksbehandling, vil en god og detaljert distriktsplan være nødvendig. – Vi anbefaler at dere følger mal utarbeidet av reindriftsforvaltninga.
- Distriktsplan er en viktig kilde for vernemyndigheten for å forstå og ha dialog med næringa

Hva forventer verneområdemyndighetene seg av en detaljer i en distriktsplan?

- Motorferdsel:
 - Kjøreregler
 - Faste traseer på kart, beskrivelse av bruk (tidsperioder, type kjøretøyer)
 - Områder med behov for kjøring uten å angi eksakt trase, «kantgjeting», tidsperioder, omfang
 - Behov for avbøtende tiltak
 - Områder der distriktet ikke bruker barmarkskjøretøy
 - helikopterbruk
- Gjeterhytter
 - Eksisterende
 - Behov for nye – omfang, ønsket plassering og konsekvens for motorferdsel (endring). Her må dere regne med noe arbeid med søknad også
- Gjerder
 - Eksisterende – hvilke tidsperioder brukes de
 - Planlagte gjerder – plassering, hensikt og konsekvenser for motorferdsel og bruk av områder

Eksempler på hensyn/tema som vil bli tillagt vekt ved vurdering av søknader fra reindriffta

- Reindrifftas behov og ønsker – dette beskrives av søker – altså reinbeitedistriktet, men gjøres også en selvstendig vurdering av. Gi begrunnelse for ulike valg
- Kartlagte naturverdier – for eksempel fjellrevhi, våtmarksområder, spesielt artsrike områder, områder som tåler motorferdsel dårlig osv.
- Landskap – ivaretagelse av landskapets art og karakter er en oppgave for verneområdemyndigheten
- Friluftsliv – jakt, fiske og fotturer
- Muligheten for avbøtende tiltak

Takk for meg! Spørsmål?